

Izhaja
v ponedeljek, sredo
in petek.

Stane mesečno Din 7.—
za inozemstvo Din 20.—.
Posamezna številka
1 Din.

Račun poštno-čekovnega
zavoda štev. 10.666.

Uredništvo
in upravljalstvo:
Celje

Strossmayerjeva ulica 1.
pritličje.

Rokopisov ne vračamo.

Oglaš po tarifu.

Telefon int. štev. 65.

NOVA DOBA

Jedino pravičnost in pravica rešujeta državo.

Pred nekaj dnevi je napisal zagrebški kanonik msgr. Stefan Korenić v zagrebških listih sledeč, za slovenske razmere docela neobičajen članek:

»Kar tukaj govorim, govorim kot katoliški duhovnik. Duhovnik svobodne katoliške cerkve in duhovnik svoje- ga svobodnega naroda. K temu me ni nikdo nagovarjal niti me ni k temu silil moj stan ali kdo drugi, to se mora smatrati docela kot moje privatno mišljenje. S tem pridržkom se mora presojeti tudi moje svobodno mišljenje o stvari, o kateri hočem spregovoriti.

»Dobro« kot tako, v moralnem svetu, je skupna last celega človeštva. Nikdo nima izključne pravice do nje- ga. Justitia pa je: communis virtus.

Ta država je ustanovljena z namenom, da bode na podlagi moralnih načel enakosti in ravnopravnosti skupna last naroda, katerega je božja Previdnost zvezala z jednim jezikom.

Moč vsake države tiči v prostovoljnem in zadovoljnem edinstvu njenih članov. Brez teh pogojev se ne more dolgo obdržati noben red, tudi ne državni.

Hrvati in Srbi v prečanskih krajih so skupno s Slovenci prinesli v skupno novo državo vso svojo kulturno in politično imovino. Kulturno, zgrajeno na podlagi dolgotrajnega lastnega truda in izkušenj, pa tudi od prosvitljaj- nih narodov. Prinesli so napredek na podlagi humanističnih in klasičnih veš, ki so ustvarile vzgojni sestav za višjo naobrazbo človeštva. Prinesli so (v novo državo) svoje znanstvene, umetniške, kulturne in gospodarske institucije. Pravno svest in vzorno sodsko korektnost. Izvanredno zgraje- no upravo in red ter moralno odgo- vornost dolžnosti. Ob žuljih in krvi so prinesli svojo davčno silo ter svojo ekonomsko in finančno doto. Moralna načela kot podlago zdrave države, na katerih se mora tudi razvijati državno življenje.

Vse, vse to so prinesli v novo državo Hrvati, Srbi in Slovenci, vse v idealni veri, da se bodo v novi, složni in ravnopravni skupni državni tvorbi še oja- čali, kakor državnopolitično, tako tudi kulturno in da bodo ustvarili pravno, jako in civilizirano skupno državo v obrambo skupnih interesov.

Vso to imovino so prinesli Hrvati skupno s Srbi in Slovenci iz prečan- skih krajev, s katerimi skozi stoletja v teh pokrajinah skupno žive. Stoletja so

vse, kar so mogli storiti za skupno po- litično in geografično širjo domovino, obdržali pa so samo svojo ožjo domo- vino, v kateri jim je tekla zibelka, s katero je zrastle življenje vsakega njih poedinca, in šege ljudstva, med kate- rim so se rodili in odrasli.

Konsternacija!

Ni skoro mogoče verovati, da zloči- nec Puniša Račić ni drugo kakor član znova oživele srednjeveške razbojniške družine, katere je imela svoj ustroj, svoja pravila, svojega vodjo, svojo bla- gajno in izbrane ubijalce, kateri so morali ubijati v ime svoje družine, ki jih je za ta posel odbrala, ker je padla na njih kocka. Puniša Račić ubija v Narodni skupščini ljudi na način, ka- kršnega svet doslej še ni doživel. Ubija zastopnike naroda, ki niso ničesar krivi. Ubija žive in svobodne. Kroglja je bila najprej namenjena prvakom in predstavnikom Hrvatov in Srbov v prečanskih krajih, gg. Stjepana Radi- ču in Svetozarju Pribičeviću. Pa za- kaj? Kaj je k temu dalo povod?

»Pa da, ta umor je posledica ose- bne spopada«, odgovarja minister notranjih zadev g. dr. Korošec narod- nim poslancem gg. dr. Sekuli Drljevi- ču, Večeslavu Vilderju in Miji Stupa- riću, ko so od njega zahtevali, da ne zabranjuje točnega opisa uboja v Narodni skupščini. »To je incident osebne narave«, pravi glavni organ radikalne stranke, braneč ubojico Ra- čiča. »To je osebni akt«, končava vla- din komunike, govoreč o stroških zdravljenja in pogreba umorjenih.

Torej v vsej tej dolgotrajni borbi opozicije KDK v Narodni skupščini, ki je od Račićeve strani dovela do te- ga strašnega umora, ni treba nikjer drugod iskati razloga in vzroka kakor v čisto privatnem, osebnem spopadu. Ta cela borba v Narodni skupščini ni- ma tedaj na sebi ničesar splošnega, ničesar narodnega, višjega, plemenite- ga. To je po izjavi gornjih častitih na- slovov le običajen, prostaški, ozki, osebni spopad, incident osebne nara- ve, osebni akt. Tako po priliki, če se dva fanta radi devoyke stepeta do kr- vi.

Da-li se proti tolikemu sarkazmu huje upira prirodni zakon ali kri onih nedolžnih v Narodni skupščini, je težko reči. Tako svojevrstno travesti- ranje strašnega zločina je velika stra- hota.

Deset let grešijo nekateri srbijanski elementi, v čijih žilah pa se ne preta- ka prava srbijanska kri, s korupcijo in nebrzdano gospodstvaželjnostjo proti omenjenim dobrinam, ki so jih pri-

nesli prečanski Srbi in Hrvati v skup- no našo državo. Ker ne poznajo kul- turne, gospodarske in nacionalne vrednosti teh dobrin, jih že deset let gazijo in uničujejo na veliko škodo dr- žave in naroda. Oškodovana je pro- sveta. Kulturne institucije mole iz zemlje kakor glave obsojencev. Pra- vica in pravičnost ste demoralizirani. Uprava dela državi največjo uslugo takrat, kadar ničesar ne dela. Gospo- darsko življenje je vsled stagnacije težko oškodovano. Pravica se mnogo- krat deli za pare. Pod neenakimi bre- menmi komaj dišemo. Od notranje in zunanje uprave so nas odrinili. Z raz- nimi konvencijami se nas grize v živo meso. V doslej miren narod sejejo ver- ski nemir, samo da nas razdvojijo in oslabijo. Ker so sami pokvarjeni, po- stavljajo pokvarjenice na račun drža- ve na noge. Vse, vse je zaostalo, vse je oškodovano — zdrav je ostal le narod.

Dva najodličnejša in najuglednejša zastopnika Hrvatov in Srbov iz pre- čanskih krajev, gg. Stjepan Radič in Svetozar Pribičević, ne moreta več gle- dati, da se tako razume in obravnava narodno edinstvo, ne moreta več gle- dati teh napak in strahot in se odloč- no oglasita v Narodni skupščini proti krivici in pljačkanju. Mi nismo in no- čemo biti nobeni sužnji. Prijatelji in narodni poslanci se jima pridružijo in dokazujejo, da tako ne more več iti naprej. Dokazujejo, da se tako ne mo- re graditi nobena država, da se tako ne sme nadaljevati sistem vladanja. Sklicujejo se na pozitivne in veljavne državne zakone. No — in? Dii aver- tite omen! Namesto uvidevnosti, člo- veške in božje pravice, pade trojica teh zastopnikov v Nar. skupščini sami.

Toda na zgražanje naše javnosti ne najde notranji minister g. dr. Korošec pri tem strahovitem prizoru nobenega drugega razloga ali vzroka kakor take malenkostne, malo resne »osebne spo- pade« in njegovi somišljeniki govore o »incidentu osebne narave« in o »oseb- nem aktu«.

Imamo božje in naravne moralne zakone, katerih ne sme nikdo zgubiti z uma, niti v politiki.

Kot katoliški duhovnik smatram za svojo dolžnost, da javno brišem ta mra- dež s katoliškega duhovništva, katere- ga se mu skuša naprtiti v nepoučenih krogih.

Ta ostra odklonitev dr. Korošca od uglednega starejšega hrvatskega du- hovnika je vzbudila na Hrvatskem in tudi v Beogradu veliko senzacijo. Žal da imamo tako malo slovenskih du- hovnikov, ki tako mislijo...

klavirje. To ti daje sijaj ekscentrič- nosti.

Prijateljsko me je potapljal po ra- mi in mi obljubil storiti vse, kar bo v njegovi moči.

II.

Naslednjega dne sem bral v vseh časnikih v rubriki: »Umetniške no- vosti« sledečo čudno novico: *zdravje gospoda Kandibina se obrača na bolje.*

»Čuj, Stremglavov«, sem rekel pri- jatelju, ko sem ga obiskal, čemu se moje zdravje obrača na bolje? Saj ni- ti bolan nisem.

»Tako je treba delati«, me je zavr- nil. »Prva vest o tebi mora biti prijet- na...« Publiki se dopade, če kdo ozdravi.

»Toda... ali ve publika, kdo je ta Kandibin?«

»Ne ve. A publika se je že začela za- nimati za tvoje zdravje in vsakdo, ki bo to novico prečital, bo rekel svojim znancem: »Hvala Bogu, Kandibin bo kmalu zdrav!«

»In če bo kdo drugi vprašal: »Kdo je ta Kandibin?«

»Tega ne bo nihče vprašal, ker se ne bo hotel izdati, da ga ne pozna. Vsakdo bo rekel: »Res? Jaz sem pa čul, da je zelo slab.«

»Stremglavov! A oni bodo hitro po- zabili na mene.«

»Da, pozabili bi, če ne bi svet jaz po- segel vmes. Jutri bom spet pisal

»Mere« proti KDK.

Že cel teden se je govorilo in pisalo, da hoče vlada nastopiti proti vodi- teljem KDK z znano »obznano« ali vsaj z odnosnimi §§ kazenskega zaka- nika. Osobito se je odlikovalo s pret- njami Vukičevićevu krilo radikalov in pa slovenski klerikalci. Kakor pa piše včerajšnja »Politika«, se ministristvo ni moglo zediniti za uporabo »obzna- ne«, češ, da manjka prava podlaga. Tudi s kazenskim zakonikom menda ne gre gladko, ker je vlada sklenila najprej zaslusiti državne odvetnike po njihovem mnenju in izgleda sedaj stvar po priliki tako, da je prepušče- no tem organom, da-li se lotijo obtožb ali ne. Zanimivo je, da misli po isti »Politiki« večji del demokratov in zmernejših radikalov, da »još ne po- stoji dovoljno elemenata« za kako tožbo niti proti gg. dr. Mačku in dr. Krnjeviću radi znanega berlinskega telegrama. O celi tej stvari se je včeraj izjavil Svetozar Pribičević napram do- pisniku zagrebških »Novosti« sledeče: »Še bi imelo nek smisel, da bi raz- pravljala vlada o nekih izjemnih od- redbah, četudi bi to bilo le nasilje pro- ti političnim nasprotnikom, katero bi bilo tudi primerno zavrtnjeno. Ali uni- kam je, da vlada razpravlja o uporabi obstoječih zakonov proti svojim na- sprotnikom kakor da bi bilo od vlade odvisno, da-li ti zakoni veljajo ali ne. Izjave in politični akti KDK so ali kaznjivi ali niso. Ako so kaznjivi po obstoječih zakonih, potem bodo storili pristojni sodni organi svojo dolžnost samostojno brez vplivanja. V nobenem slučaju pa nima vlada pravice vtikati se v to docela sodnijsko stvar, ker bi drugače lahko izgledalo kakor da si skuša vlada postaviti pravosodje s svo- jo službo.«

Probné politične vesti.

Nj. Vel. kralj je že ozdravil od svo- jega zobobola in se vozi po blejski okolici na sprehod. Zanimivo je, da je sprejel v soboto v avdienci bivšega poštne- ga ministra iz Hrv. selj. stran- ke dr. Benjamina Šuperino.

Na konferenci interparlamentarne unije v Berlinu so došli v spor mad- žarski in romunski delegati. Madžar- ski delegat Berzceviczy je zavračal ro- munsko pritožbo, da Madžarska ne da nobenih pravic svojim narodnim manjšinam, češ da te pritožbe niso resnične (!). Odgovarjal mu je Romun Dinvara, da je ravno tako govoril tudi za časa Avstrije grof Andrássy in pro- slavljaj Madžarsko kot najbolj liberal-

»zdravje našega velikega... kaj bi rad postal? Pisatelj? Slikar?«

»No, pa naj bom pisatelj.«

»Napisal bom: *zdravje našega veli- kega pisatelja Kandibina se je tre- nutno poslabšalo.* Včeraj je pojedel samo en kotlet in cvrtje iz dveh jajc. Temperatura je trenutno 39,7° C.«

»Ali morda potrebuješ mojo sli- ko?«

»Ne, to bi šlo prehitro. Oprosti, a sedaj moram takoj napisati vest o kotletih.«

III.

Z mrzlično radovednostjo sem začel spremljati svoje novo življenje. Ozdravljenje je napredovalo počasi, a gotovo. Temperatura je padla vsak dan za desetinko stopinje. Količina kotletov, ki so potovali v moj želodec, je bila vedno večja. Kar se tiče jajc, sem čital, da ne jem več samo ocvrtih, temveč že celo trdo kuhana. Končno sem ozdravel, a še nisem dal miru radovedni publiki. Začel sem se spu- ščati v razne aventure.

»Včeraj«, je pisal list, »se je dogodil na kolodvoru mučen incident, katere- ga posledica bo najbrž dvoboj. Znani pisatelj Kandibin je bil užaljen radi zasramovalnega izraza o ruski litera- turi, ki ga je izrekel bivši stolnik G. Kandibin mu je radi tega prisolil klo- futo. Oba nasprotnika sta izmenjala posetnice.«

Arkadij Averčenko — B. R.:

Zlato stoletje.

I.

Ko sem prišel v Petrograd, sem ta- koj stopil k staremu prijatelju, novi- narju-reporterju Stremglavovu in sem mu rekel:

»Stremglavov, slaven bi rad postal!«

Stremglavov je prikimal z glavo v znak, da me razume in da soglašja in je odvrnil:

»So pač taki časi, da hoče mnogo ljudi postati slavnih...«

»Toda, oprosti, jaz nisem eden iz- med tistih«, sem mu skromno odgo- voril. »To ni nekaj vsakdanjega, da bi se kdo pisal Vazilij Maksimič in ob- enem Kandibin!«

»Ali se že dolgo baviš s pisatelje- vanjem?« me je vprašal Stremglavov, kot da je preslišal moje zadnje besede.

»Kaj... odkar se bavim s pisatelje- vanjem?«

»Da... sploh... kakšne stvari pi- šeš?«

»Toda, jaz vendar ničesar ne pi-šem.«

»Ha-ha! To pomeni, da se baviš z nečim drugim. Ali nameravaš postati drugi Rubens?«

»Nimam posluha«, sem mu priznal odkrito.

»Kako... nimaš posluha... Ne razumem te.«

»No... da bi postal... kako se že imenuje tisti glasbenik, ki si ga preje imenoval?«

»Prijatelj moj dragi, to je pa že preneumno! Rubens vendar ni bil glasbenik, temveč slikar.«

Ker se nisem nikdar zanimal za sli- karstvo, se nisem mogel spomniti imen vseh ruskih slikarjev, posebno pa ne tega, o katerem mi je pravil Strem- glavov. Rekel sem mu:

»Sicer se pa na slikarstvo tudi razumem. Saj znam slikati črke na platno.«

»To ni potrebno. Ali si kdaj nasto- pal v gledališču?«

»Da, igral sem. Pa ne dolgo. V neki igri sem moral razodeti junakinji lju- bezen, pa sem to storil s takim tonom, kot da sem prišel na oder, da zahte- vam napitnino za prenašanje klavir- ja. Impresario mi je rekel, da je naj- bolje, da takoj zapustim gledališče in da res pričenem prenašati klavirje. Po domače povedano — spodil me je.«

»In navzlic temu hočeš postati sla- ven?«

»Da! Ne pozabi, da znam risati črke na platno!«

Stremglavov se je popraskal za uše- som in rekel:

»Dobro. Morda se mi bo posrečilo. Poskušil bom napraviti iz tebe sla- vnega človeka. Sicer je pa tudi to do- bro, da zamenjavaš Rubensa z Robin- zonom Cruzoe in da na ledjih nosiš

no državo na svetu. Tudi ni res, da je Madžarska razorožena; ima, namreč danes za 850.000 mož oročja in vse opreme. Na isti seji v soboto je govoril tudi slovenski poslanec v rimskem parlamentu dr. Wilfan in je izjavil, da vsled odredb italijanske vlade ne bodo več zastopane narodne manjšine v Italiji na interparlamentarni konferenci. Trebalo bi, da bi Društvo narodov osnovalo permanentno komisijo za manjšinska vprašanja.

Ameriški »protivojni pakt« podpiše danes slovesno v Parizu 9 držav v palači zunanega ministrstva. Navzoč bo

tudi ameriški zunanji minister Kellogg, ki je stavil predlog za ta »protivojni pakt«. Čeh dr. Beneš pravi, da sicer tak pakt vojn ne bode zabranil, predstavlja pa bode neko moralno vrednost in silo, katere ne bode kazalo prezirati.

Albanija — kraljeva. V soboto so v albanskem »parlamentu« v Tirani slovesno proklamirali dosedanjega predsednika albanske republike Ahmeda bega Zoguja za kralja Albanije pod imenom Skanderbeg III. S tem se je sovranski namitalofilski knez v Albaniji še bolj ustalil.

Domače vesti.

d G. dr. Gregor Žerjav se je vrnil v petek zvečer po srečno prestani operaciji pri prof. dr. Sauerbachu v Berlinu v Ljubljano nazaj, vendar pa še potrebuje najmanj par tednov oddiha. Vsi naši somišljeniki žele priljubljenemu voditelju skorajšnje popolno okrevanje!

d Strankin sestanek mestne organizacije SDS v Celju, združen s komemoracijo v počast pokojnemu Stjepanu Radiću se vrši v sredo 29. avgusta ob 8. uri zvečer v Celjskem domu. Prosimo za mnogobrojno udeležbo.

d Seja okoliškega občinskega odbora se je vršila včeraj ob 8. uri dopoldne. Vodil jo je župan g. Mihelič. Seja je bila skoraj polnoštevno obiskana. Poročilo županstva in zapisnik sta bila brez ugovora odobrena. Izdala so se tri stavbna dovoljenja za pritlične hiše in sicer za jedno na Jožefovem in jedno na Miklavškem griču, jedno pa v Lokrovcu. Ani Pribil se stavba pri »Skalni kleti« iz sanitarnih razlogov odkloni. Tvrđki Westen dovoli sicer občina stavbo dveh hiš pri okoliškem pokopališču, dela pa težave vojaški erar radi smodnišnice. Odobri se priključitev hiš pri starem strelišču k električnemu omrežju, vendar pa se prošnje za odkup števec odklonijo. Prošnji Franca Gramca za autobusno vožnjo Celje—Šoštanj se ne ugovarja. Prošnji Franca Kolenca za restavracijo v Zagradu se odreče krajevna potreba. Vse prošnje za odpis občinskih davščin na vozila se odklonijo. Učitelju Kovaču se dovoli stanovanje v občinski hiši v Gaberju. Odobri se, da smejo reflektanti na občinski stavbni kredit zidati tudi na mestnem teritoriju. Stavbna akcija občine se razširi tako, da prevzame občina pri stavbi malih pritličnih hišic garancijo za polovico gradbenih stroškov. Na vprašanje obč. svetnika Böhma, kaj je z gradnjo javnega vodnjaka v koloniji Lastnega doma, odgovori župan, da je šla tozadevna vloga sicer že pred tremi tedni na mestno občino, da pa še doslej ni nobenega odgovora. Seja je bila popolnoma mirna.

Ta incident je izzval tisk. Nekateri listi so pisali, da je treba tak dvojni odbiti, ker klobuta ni nič posebnega; da klobuta ni dovoljen vzrok za dvojni. Vsi pa so soglašali v tem, da mora ruski narod čuvati genije, dokler so na višku svoje moči.

Eden izmed dnevnikov je pisal:

... »Ena sama vrstica izmed številnih Kandidinorih romanov je več vredna kot sto stotnikov C...«

Nek drugi list je pisal:

... Ponavlja se slučaj Puškina in Dantesa v vsej svoji strahoti in nesmiselnosti... Morda bo čez nekaj dni Kandidin nastavljal svoje plemenito čelo krogli stotnika C. In sedaj vprašamo: Ali je to prav? Na eni strani Kandidin, a na drugi neki stotnik C., ki ga nihče ne pozna...«

Tretji list je napisal:

... »Prepričani smo, da Kandidinovi prijatelji ne bodo pripustili, da bi se ta dvojni vršil...«

Velik vtis je pustila vest, da se je Stremglavov (intimni prijatelj pisatelja) zakel, da bo v slučaju, da se Kandidinu kaj pripeti, pozval stotnika C. na dvojni in ga ubil kot cucka.

Mnogo reporterjev je prišlo k meni: »Povejte nam, so povpraševali, čemu ste pravzaprav oklofutali stotnika?«

»Saj ste vendar čitali o tem. Nesramno se je izražal o ruski literaturi. Rekel je, da Aivasovski ni nikakšen talent, da je, strmite, le navaden šušmar!«

d Okrajna zbornica KDK se vršila v nedeljo, dne 2. septembra v Ptuj in Središču, in sicer ob 10. v dvorani Narodnega doma v Ptuj, popoldne ob pol 3. pa v središkem Sokolskem domu. Govore posl. dr. Kramer, Ivan Pucelj, Lovro Petovar in drugi.

d Mestna deška in dekliška osnovna šola. Vpisovanje novincev in novink se vrši še ta petek dne 31. avgusta in samo dopoldne od 8. do 12. ure. Otroke naj privedejo k vpisovanju starši ali njih namestniki ter prineso seboj otrokov rojstni izpisek, a to samo v slučaju, če sta bila deček ali deklica rojena izven celjske župnije. V soboto, dne 1. septembra, bo ob 8. uri v farni cerkvi otvoritvena služba božja. Mladina se zbere ob pl osmi uri zjutraj na šolskem dvorišču in gre po šolski maši zopet na dom. Ob 10. uri tega dne je učiteljska konferenca. V ponedeljek, dne 3. septembra, je že reden pouk v vseh razredih. — Upravi obeh šol.

d Na šoli Glasbene Matice v Celju bo letos nastavljena nova učna moč v osebi Dušana Sancina, ki je bil doslej nameščen na državnem konservatoriju v Trstu.

d Vpisovanje gojencev in gojenk v šoli Glasbene Matice v Celju se vrši v soboto, dne 1. septembra t. l. od 8. ure zjutraj do 12. ure v ravnateljski pisarni, Slomškov trg 10/I. nadstropje. Prejšnji gojenci prinesejo s seboj zadnje šolsko naznanilo, novi pa krstni list. Vpis je potreben za vse gojence brez razlike, torej tudi za one, ki so že obiskovali ta zavod v preteklem šolskem letu.

d Iz šolske službe. Nastavljene so absolventinje pedagoških šol v Zagrebu in Beogradu: na dekliški meščanski šoli v Celju Metka Brandstetter, na meščanski šoli v Šoštanju Frida Chvatalova in v Vojniku Danica Glinškova ter Angela Ocvirkova.

d Za mestne uboge je podaril bančni ravnatelj g. Mirko Gruđen v Celju 100 Din mesto venca na krsto umrlega g. Bračiča, poslovođe pri tvrdki Zangger v Celju.

d Obrtniški sestanek priredi Slovensko obrtno društvo v Celju v četrtek,

dne 30. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni gospoda Draga Bernardija. Gosposka ulica. Na tem sestanku se bode v glavnem razpravljalo o novi uredbi delovnega časa ter odpiranju in zapiranju obratov. Ker je sestanek hvaljevažen za vsakega obrtnika, prosimo polnoštevne udeležbe.

d Potresni sunek, trajajoč dve minuti smo močno občutili v soboto zvečer. Sunek je došel ob 10.10 in je precej pretresel poslopja. Kake posebne škode ni napravil.

d Kmetski praznik na Bledu se letos zopet vrši 8. septembra. Na dnevnem redu slovesna maša ob 9., potem slavnostni sprejeto, ob 3. manifestacijsko zborovanje, konjska dirka, ljudska veselica. Mislimo, da bode dovolilo železniško ministrstvo tudi za to prireditve istotako polovično vožnjo kakor za Korošev shod v Dobrišivasi pri Žalcu. Saj smo vsi enakopravni državljani!

d Civil - Metodovim podružnicam! Letos poteče 20 let, odkar se je vršila zgodovinska skupščina CMD v Ptuj, pri kateri je takratno celokupno nemškutarstvo Spod. Štajerske izpadlo z oboroženo roko proti našim skupščinarjem. Po ptujskih ulicah je tekla slovenska kri. Ti dogodki so našli silen odmev v beli Ljubljani, kjer sta padla kot žrtve brutalnosti takratnega nemškega režima na ljubljanskih ulicah mučenika Lunder in Adamič. Odjeknili so pa ti dogodki potem še v veliko večji meri po vsej Sloveniji in po znatnem delu slovanskega juga. Danes lahko trdimo, da so pomenjali nacionalno preroditev, ter so zaradi tega za nas velikega pomena. Dne 8. septembra t. l. proslavljamo v Ptuj dvajsetletnico teh dogodkov. Naša družba priredi tam manifestacijsko zborovanje dne 8. septembra ob pol 11. uri dopoldne. Vljudo vabimo CM-podružnice ter vse člane istih, da se proslave te dvajsetletnice v Ptuj dne 8. septembra zanesljivo udeležijo. Naslove udeležencev naj se blagovoli naznaniti na naslov: Združeni podružnici CMD v Ptuj.

d Položaj na hmeljskem trgu. Obiranje hmelja se v lepem vremenu prično nadaljuje. Kupcev je že v Žalcu veliko, vendar pa je polagoma kupujejo. Cene Din 30—33, pa tudi 35. Pridelek v splošnem lep, dasi se povsod kaže, da je manjši ko se je pričakovalo.

d Saljivo predavanje s skioptikonom o treznem življenju se vrši v torek, dne 28. avgusta ob 20. v Narodnem domu. Vabljeni so vsi prijatelji abstinencega gibanja. Vstopnine ni.

d Darila za konkurenco lepotic pri nedeljski veselici Olepševalnega društva so razstavljena pri zlatarju gosp. Lečniku na Glavnem trgu. Konkurenca lepotic obeta biti najbolj privlačna točka te prireditve.

d Ukraden aeroplan. Pred nekaj dnevi je bil pri g. Gobcu v Celju ukraden zlat aeroplanček — kot nagumb-

nica — vreden 300 Din. Ako bi se isti kje pojavil, se dá nagrada.

d Dijaska kuhinja v Celju naznaja, da se nahaja njen predsednik prof. Kozuh začasno v gimnaziji. Tam se dobivajo tudi tiskane prošnje za sprejemanje.

d Umrl je dne 24. avgusta prokurist tvrdke Fr. Zangger v Celju g. Ivan Bračič v starosti 57 let. — V javni bolnici je umrla 23. avgusta Ljudmila Grobelnik, 15-letna dvinarica iz Slov. Bistrice.

d Preračunana tatrina. V petek, dne 24. avgusta je ukradel nekdo služkinji Al. Vipotnik iz zaprte podstrešne sobe v Narodnem domu pleteno košaro z obleko in perilom ter hranilno knjižico celjske Posojilnice za 2.100 Din. Ker spe v sobi tri služkinje in ima tam svoje stvari, je moral tat očitno vedeti, da ima ravno Vipotnik knjižico v košari, kar mu pa sicer nič ne koristi, ker ne dobi izplačila.

d Pametna zahteva. V »Slovenec« piše neki savinjski dopisnik: V soglasju s stremljenjem gremija trgovcev v Celju je priporočilo Hmeljarsko društvo hmeljarjem, naj zahtevajo od vsakega nakupovalca legitimacijo, da se odpravi šušmarjenje raznih neodgovornih prekupčevalcev s hmeljem. Po vseh javnih lokalih, na vseh oglih visijo tozadevni lepaki Hmelj. društva. Kupčija se je začela, a zastoj zahtevajo hmeljarji legitimacije, ker jih nakupovalci ali nimajo ali imajo pa stare lanske legitimacije, ki pa nimajo za letošnjo sezijo nikake veljave. Tako ima nereelno kupčevanje prosto pot, da se posebno v začetku kampanje razšopiri in tlači cene z beganjem hmeljarjev, širč tartarske vesti o stanju cen. Ker bomo prisiljeni imenoma ožigosati vsak slučaj nereelne, našim gospodarskim interesom škodljive trgovine, prosimo gremij trgovcev v Celju, naj nemudoma izda legitimacije nakupovalcem. Priporočila svojim članom v hmeljski trgovini skrajno korektnost, ter najpobisi oblast, da potom žandarmerije stalno kontrolira nakupovalce, kot je to na Češkem že dolgo običajno. Apelfranti pa tudi na hmeljske trgovce, naj pomislijo, če je čezmerno tlačjenje cen v njihovo korist. Večina ima na deželi trgovine mesanega blaga. Jasno je, da je dobiček par tisoč dinarjev pri hmeljski kupčiji zelo dvomljiv napram stotisočnem, ki jim gredo pri drugi trgovini v izgubo vsled slabe kupovalne moči hmeljarjev. Bodite realni! Posredniki med inozemskimi kupci in hmeljarji s stremljenjem dvigniti naše gospodarstvo! Njega pasivnost je tudi naša pasivnost!

d Velika sleparija v Mariboru. Pred nekaj dnevi je bila tovarna usnja Freund v Mariboru telefonično vprašana od neke beograjske tvrdke, če bi hotela prevzeti dobavo usnja za vojsko. Dva dni pozneje sta se javila kot zastopnika beograjske tvrdke dva go-

V.

Danes sem proslavil desetletnico svojega plodovitega znanstvenega in književnega dela. Pri slavnostnem banketu je znan književnik (ne vem kako se že imenuje) držal govor.

»Pozdravili so vas«, je rekel, »kot človeka, ki nam nosi ideal mladosti, kot peva narodove bolesi, a jaz bom dodal še dve besedi, dve besedi iz dna duše nas vseh, ki smo navzoči pri tej pomembni slavnosti:

»Živi-i-i-c-o Kandidin!«

»Ah! Dober dan!« sem mu odvrnil ginjen, da se mu zahvalim za laskave besede. »Kako se kaj imate?«

In vsi so me objemali in poljubljali. Tako sem prišel do svoje karijere.

nogo. Spet se je pričela dolga in mučna povest o kotletih in jajcih. Nato sem ozdravel in, ne vem iz katerega vzroka odpotoval v Rim. Kar se je nadalje godilo z menoj, ni, po mojem mnenju, imelo nikakšnega smisla. V Nici sem kupil vilo, pa nisem mogel ostati tam. Odšel sem v Bretagno, da tam dovršim komedijo: »Obzori življenja«. Požar, ki je izbruhnil v hiši, kjer sem stanoval, je uničil vse rokopise in radi tega (to je bilo že idiotsko) sem kupil posestvo v bližini Nürnberga. Teh neumnih potovanj in brezplodnega razsipanja težko prisluzenega denarja sem se tako naveličal, da sem nekega dne stopil k Stremglavovu in mu kategorično izjavil:

»Sedaj mi je vseh teh neumnosti več kot dovolj. Sedaj hočem slaviti jubilej.«

»Kakšen jubilej?« me je vprašal začuden.

»Petindvajsetletnico svojega umetniškega delovanja.«

»To je preveč, prijatelj! Saj si še le tri mesece v Petrogradu. Ali desetletnica ne bi bila dovolj?«

»Sprejemem!« sem vzkliknil. »Deset let dobrega dela je več vredno, kot petindvajset let brez cilja.«

»Kot Tolstoj govoriš!« je vzkliknil Stremglavov v zanosu.

»Mislim, da bolj kot Tolstoj,« sem ga zavrnil. »Jaz ne vem ničesar o Tolstoju, vem pa, da bo Tolstoj gotovo kaj vedel o meni.«

Boks la.

Moški čevlji	Din 162-
Moški polčevlji	162-
Ženski čevlji	162-
Ženski polčevlji	162-
Otroci 31-35	110-
Otroci 26-30	75-
Otroci 22-25	56-
Dežski čevlji	185-
Damski v barv.	198-
Damski lak	199-
Moški iz kravine	154-
Moški teletine	163-

Kupite takoj, dokler so še nizke cene in ogledite si izložbo ter ogromno zalogo v veletrgovini

R. ŠTERNECKI, CELJE.

spoda ter podpisala nabavni list usnja, vrednega 335.000 Din, kot naplalo sta odštela 10.000 Din, za ostalo pa izdala akreditiv neke beograjske banke. Blago se je odposlalo v Beograd na naslov tvrdke Schenker & Co. »Za stopnika« sta pa še pred obvestilom spedičije prevzela pošiljatev z duplikatom tovarnega lista ter izginila. Tvrdke, katero sta »zastopala«, sploh ni v Beogradu, akreditiv sta pa dala od neke banke, ki je v razsulu.

d Še predlogi k spremembi naredbe o odpiranju in zapiranju trgovin. Na obnem zboru Gremija trgovcev za konjiški okraj v Konjicah 21. t. m. je bil sprejet predlog, naj bi se trgovcem dovolilo, da imajo odprte trgovine vsako nedeljo cel dopoldan, zato bi pa imeli zaprto vsak praznik celi dan.

d Nemškutarska kultura. V Globasnici na Slov. Koroškem so imeli nemškutarji navado, da so metali skozi okna kamenje v tiste lokale, kjer so bili zbrani Slovenci. To se je zgodilo 1. 1921, 1926 in letos. Sedaj so končno erozniki prijeli dva nemškutarska junaka radi metanja kamenja, ker sta jim pribežala sama slučajno naravnost v roke. No, kazni, ki sta jo dobila, se da prenesti: mesec dni strogega zapora, ki ga pa odsedita le, če bodeta prihodnja tri leta znova radi kakšnega delikta kaznovana.

d Promet v Vodnikovi ulici ob stavbišću Ljudske posojilnice bude treba začasno urediti, morda tako, da se bo de ulica od Strossmayerjeve naprej zaprlo. Sedaj je tam včasih pravi dreni ki bi lahko postal nevaren zlasti za šolsko deco.

Dijaški koledar 1928-29 je izšel. Do bliva se po Din 10— v vseh boljših knjigarnah in trgovinah s papirjem.

d Iz celjske policijske kronike. V soboto ponoči so neki fantje napadli pred Kancijanovo gostilno v Spodnji Hudi nji 43-letnega Simona Narata ter ga ranili z noži v levo roko in ustnico. Narat se nahaja v bolnišnici. — Aretirali so v Celju 36-letnega cigana Jakoba Gartnerja iz St. Janža, ker je osumljen, da je sodeloval pri vlomu na dom posestnika Vrbovske v Osenci. — Vlomili so v stanovanje železniškega uradnika Leona Petka v Gaberju in odnesli mnogo perila in obleke ter jedno žensko zlato verižico. — Nekdaj je ukradel slikarskemu pomočniku Ivanu Verbovskeu med delom na Stomškovem trgu 4 iz suknje, ki jo je obesil na kljuko, meško uro.

d Zgube in najdbe. Prijavljene so zgube: usnjate štirioglate torbice z denarjem in železn. legitimacijo na ime Julije Praznik; 1 črna dežnika; 40 dinarjev; 1 zlate ure na letališču; 1 listnice z 215 dinarji. Najdenih je bila cela vrsta malih predmetov ob savinjskem kopališču.

d Izvor sadja. V Maribor in okolico je že došlo večje število inozemskih nakupovalcev sadja, osobito iz Nizozemskega. Kupujejo vse, kar je boljšega, po Din 1.50 do 2.50 kg.

d Cene za seno in slamo v Mariboru. V soboto je bilo na mariborskem trgu 21 vozov sena, 6 vozov otave in 8 vozov slame. Seno se je plačevalo od Din 84.50 do Din 160.— za 100 kg, otava od Din 95—100 za meterski stot in slama po Din 45.— do 55.— za 100 kilogramov.

d Premovanje goveje živine za pomursko pasmo se vrši med drugim v sredo, dne 29. avgusta na Ponikvi ob J. ž. in v četrtek, dne 30. avgusta v jt. Jurju ob J. ž. Premovanje Marijadvorske pasme se vrši dne 24. septembra v Mozirju.

d Kongres jugoslovanskih veterinarjev se vrši letos od 21. do 23. septembra v Skoplju.

d Ujet tat. V Arji vasi pri Žalcu so preteklo sredo ujeli privatniki in orožniki nekega Alojza Osterža, dvajset let starega postopača iz občine Starovci radi malo prej izvršene drzne kolesne

Neverjetna moc

Jeskrita v malem zavitku.

En polžkus Vas bo prepričal, da

Ženska hvala

perilo napravi snežnobelo.

V njej se perilo namoči preko noči, za izkuhanje pa je najbolje, če se vzame

SCHICHTOVO TERPENTIN MILO

tatvine v Žalcu. Najbrže ima ta Osterž več podobnih tatvin na vesti.

d Graški gostje v Mariboru. V soboto in včeraj so obiskala Maribor tri socialistična pevska društva iz Gračca v spremstvu množičnih graških socialistov z graškim županom Muhimcem na čelu, rojenim Slovincem iz Haloz. Na mariborskem kolodvoru je počakala Gradčane velika množica ljudi, socialisti, pa tudi Nemci. V imenu mariborskega mesta je graške goste pozdravil podžupan dr. Lipold. Zvečer se je vršil v dvorani »Uniona« ogromno obiskan koncert, na katerem so pela graška in mariborska socialistična pevska društva razne slovenske in nemške pesmi.

d Velika letna dirka na Cenu pri Ljutomeru se je vršila včeraj ob veliki udeležbi konjerejcev, pa tudi ostalega občinstva. Pri enovprežni dirki triletnih na 1.800 metrov (1.500 Din) je bil prvi »Robinson« (Bunderl. Veržev), drugi »Otelo« (Novak. Ključarovec), tretji »Prima« (Slavič. Grabe). Najboljši čas 3 : 31. Pri enovprežni dirki štiri- do dvanajstletnih na 2.400 m (10.000 Din) prva »Polda« (Filipič. Staranovavas), druga »Nelka« (Slavič. Banovec) in tretja »Felčika« (Heric. Boreci). Najboljši čas 4 : 16. Dvovprežna dirka na 2.400 m (2.000 Din): prva »Radošlav« (Ovina. Razlag), druga »Felčika« (Polda. tretja »Prima« (Pavlina. (Slavič). Najboljši čas 5 : 03.

Kino.

Mestni kino Celje. Pondeljek 27. avgusta: »Lov na zlikovce«. Kriminalni vefilm v 6 dejanjih. V glavnih ulogah Olga Čehova in H. A. von Schlettow. Ufa-film. Izredno zanimivo filmsko delo. — Torek 28., sredo 29. in četrtek 30. avgusta: »Grofica Orlov«. Krasna orientalska drama po glasovitem romanu Pierrea Benoita. V glavni ulogi Jugoslovan Svetislav Petrovič. Originalni posnetki iz sirske pustinje, Beyruta in Libanona. Ne zamenjajte s filmom »Orlov«! V sredo 29. avgusta predstava tudi ob 5. popoldne. V torek in sredo zvečer orkester! — Prednaznailo: »Grad strahot« (Laura la Plante), »Moderni Babilon« (Evelm Holt) in »Ljubezen« (Elizabeta Bergner).

Jesenske obleke

in complete, puloverje, veste, lemlerčke po najnovejših vzorcih in konkurenčnih cenah nudi na drobno in debelo

tovarna pletaln MICA RIZIČIČ, Celje.

16 Polmle 4. 35 Provoz: ma tudi podplatanje nogavice.

Sokolstvo.

»Celjski Sokol« se udeleži župnega zleta v Šoštanj korporativno s praporom. Zbirališče je ob pol 7. uri na dvorišču pred telovadnico, kjer se razdele tudi izkaznice za polovično vožnjo. Z dvorišča odkoraka celokupno članstvo in naraščaj z gozbo celjskih železničarjev na kolodvor, kjer se nam pridružijo drug iz Posavja in iz Rogatca, R. Slatine, Šmarja pri Jelšah, Laškega, Rimskih toplic ter Vojnika. Kdor ima kroj, mora priti v kroju, ostali z znakom. Hrana v Šoštanju je preskrbljena. Vrnemo se v Celje ob 22. uri. Bratje in sestre, pridite polnoštevilno in pripeljte naše prijatelje s seboj! — Zdravo!

Bratje in sestre! Župni izlet celjske sokolske župe je pred durmi! Pohiteli bomo letos v prestolico prelepe Šaleške doline, da pokažemo svoje sile in plod sokolskega dela v naših telovadnicah. Kakor vsa dolga leta sem, odkar obstoja celjska sokol. župa, tako moramo tudi tokrat docela izpolniti svojo dolžnost in nastopiti v častnem številu. Naj ne bo društva v naši župi, ki bi ne poslalo v nedeljo, dne 2. septembra v kar največjem številu svoje članstvo v Šoštanj! Vlijmo našim šoštanjskim bratom in setram v srca z mnogobrojnim pohodom nov pogum za njih težko borbo! Ponesimo prihodnjo nedeljo vse društvene prapore v Šoštanj, da plapolajo visoko v zraku tja proti Karavankam v pozdrav našim Koroščem! Vsak izgovor mora odpasti, le sveta sokolska dolžnost odločaj, da ne ostane nikdo v nedeljo doma. Naj ne manjka na župnem izletu naših starih sokolskih borcev, mlado članstvo in naraščaj pa pokažite s polnoštevilnim prihodom, da se nam ni bati bodočnosti!

U uživanju surovega sadja.

M. H.

Vobče moramo priznati, da se sadje kot živilo še vse premalo ceni, zlasti med narodom po deželi. Marsikdo ga niti ne pokusi in misli, da je le za otroke, pa za mošt, ali celo samo za žganje. Drugi zopet vse proda, če je še tako poceni in mu niti na misel ne pride, da bi si pridržal nekaj za domače potrebe. Nekateri zopet mislijo, da je sadje samo prijetno nasladilo in poživilo in da kot pravo redilno živilo sploh ne hodi v poštev. To so same zmote in predsodki. Seveda, v tistem smislu kakor kruh, meso, fižol itd. ni redilno. Ima pa zato mnogo sladkorja, ki je gonilna sila v našem organizmu. Poleg tega ima pa še več drugih snovi, ki delujejo naravnost zdravilno na prebavila, na obtok krvi in zlasti na živčevje. Upoštevati je tudi to, da je sadje izmed vseh rastlinskih živil najučinkovitejše v presnem, surovem stanju. Ali imamo še kako živilo, ki bi bilo takoj z rastline tako okusno, redilno in krepično? Mislim da ne.

Da bo pa sadje res blagodejno vplivalo na naš organizem in da bo tudi res kaj zaleglo v gospodarstvu, ga užijmo redno skozi celo leto, kakor ga nam nudi letni čas. Za pozno zimo, za rano pomlad in za slaba leta ga pa nasušimo.

vajmo redno skozi celo leto, kakor ga nam nudi letni čas. Za pozno zimo, za rano pomlad in za slaba leta ga pa nasušimo.

Sadje uživajmo zmerno, ne tako kakor pravi pregovor: Enkrat z batom, drugič s psom. Preveč sadja naenkrat je vedno škodljivo. Samo tisti, kdor uživa sadje po malem in ga dobro prežveči, ima od njega pravo korist.

Le popolnoma zrelo sadje je primerno za uživanje v presnem stanju. Nezrelo sadje škoduje vsakomur, posebno pa otrokom, ker prehuda sadna kislina zelo slabo učinkuje na sluznice v prebavilih ter lahko povzroči razne bolezni.

Preden sadje ješ, ga temeljito operi: To je posebno potrebno pri sadju, ki ga kupiš in ki je šlo že skozi mnogo rok. Prav tako je nesnažno vse sadje, ki ga pobiraš po umazanih tleh, po potih, cestah itd. Nikari ne misli, da je že dobro, ako sadje malo površno obrišeš. S tem spraviš z njega samo nesnago, ki jo vidiš. Nevidnih glivic in trosov pa z brisanjem ne odstraniš.

Hruške in koščičasto sadje navadno jemo s kožo vred. Seveda mora biti snažno. Jabolka pa navadno lupimo in režemo v krlje. Uživanje črešnjevih koščic je grda in nevarna navada.

K sadju nikdar ne pij vode! To je vedno bolj ali manj škodljivo, včasih zelo nevarno. Dogodili so se že smrtni slučaj, ko so se ljudje najedli sadja (zlasti črešnje) in se potem napili vode. Paziti je v tem oziru posebno na otroke, ki se tako radi zalivajo z vodo. Sadje ima v sebi mnogo vode in ga večkrat uživamo baš zato, da ugasimo žejo. Kaj bi potem še pili vodo!

Kdor boleha na prebavilih, mora biti posebno previden pri uživanju surovega sadja. To velja zlasti za vročo poletno dobo, ko večkrat razsaja griza. Sadje samo na sebi sicer naravnost ne more povzročiti griže, toda lahko pa z neizmernim uživanjem, posebno nezrelega ali malovrednega sadja prebavila tako pokvarimo, da so še bolj sprejemljiva za to hudo bolezen. Kaj lahko mogoče je pa tudi, da po nesnažnem sadju nalezemo grižo ali pa tudi kako drugo bolezen.

V moderni kuhinji se sadje vse preveč sladka in kuha. Novodobni raziskovalci so dognali, da z dodajanjem sladkorja in kuhanjem sadje tako kvarimo, da izgubi vso svojo pristnost in naravno vrednost. Kdor iz katerega koli vzroka ne more uživati surovega sadja, naj ga praži na olju. To je neki izborna sadna jed, ki ima v sebi vse sestavine kakor surovo sadje. Proč torej od sadja s sladkorjem in vodo! Pač pa priporočajo dodajati sadju nekatere dišave, kakor cimet, ingver, nageljnovc žbice itd.

Prvi pogoj lepote

je čista, nežna in gladka polt, ki se dosega z uporabo

VESNA CREME

Lekarna PRAUNSPERGER, Zagreb, Starčičev trg 18.

Razširjajte „Novo Dobo“!

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju

Cankarjeva ul. št. 11

priporoča svoja izvrstna namizna ter odbrana sortimentna VINA vseh vrst v sodih in steklenikah po zmernih cenah.

Vzorci na razpolago!

Dr. L. Pitamic:

Država.

(Dalje.)

O nemškem referendumu razpravlja g. Pitamic raztreseno na dveh mestih, in sicer na str. 82—83 in 152. Nemci upotrebljavajo za lat. besedo referendum domači izraz »Volksentscheid«. Z njim se bavi Weimarska ustava od 11. avgusta 1919 v čl. 73 do 76. Za navadni zakon se lahko v šestih slučajih zahteva narodna odločitev, za spremembo ustave pa v dveh. Državni predsednik lahko pokliče volilce na odločitev o navadnem zakonu v štirih slučajih, volilci pa v dveh. Spremembo ustave lahko zahteva večina volilcev in pogojno državni svet (Reichsrat, zastopnik dežel, odnosno držav).

G. Pitamic piše na str. 152, da »vpliv državnega sveta v Nemški republiki ni posebno izdaten«. To je res. Ali ni res njegova trditev: »Ta svet mora sicer privoliti vladnim zakonskim predlogom; ako pa ne pride do sporazuma med tem svetom in vlado, sme vlada vendar predložiti svoj predlog državnim skupščini« (Reichstag, zastopnik celokupnega nemškega naroda). Ako državni svet mora privoliti vladnim zakonskim predlogom, potem je vsako razpravljanje o njih med državnim svetom in vlado brezpotrebno. Ali v ustavi nikjer ne stoji, da državni svet mora privoliti v zakonske predloge, ki jih predloži država. V 69. čl. beremo v originalu: Die Einbringung von Gesetzesvorlagen der Reichsregierung bedarf der Zustimmung des Reichsrats. Kommt eine Uebereinstimmung zwischen der Reichsregierung und dem Reichsrat nicht zustande, so kann die Reichsregierung die Vorlage gleichwohl einbringen, hat aber hierbei die abweichende Auffassung des Reichsrats darzulegen.

Nemške besede v 73. čl.: »Haushaltsplan«, »Abgabengesetze« in »Besoldungsordnungen« je z. Pitamic

prevedel enostavno s skupnim izrazom »finančni zakoni«. Haushaltsplan je letni proračun o prejemkih in izdatkih; besedo Haushaltsplan rabijo Nemci namesto tuje besede budget. Besede Abgabengesetze in Besoldungsordnungen tudi ne morejo delati težave pri prevodu v slovenščino.

Nemški stavek v čl. 74: »Hat der Reichstag (das Gesetz) mit Zweidrittelmehrheit entgegen dem Einspruch des Reichsrats beschlossen« in stavek v 76. čl.: »Hat der Reichstag entgegen dem Einspruch des Reichsrats eine Verfassungsänderung beschlossen« je g. Pitamic po smislu ali ne po besedilu prevedel. Po nemškem besedilu sklene državni zbor zakon, odnosno spremembo ustave, če je tudi državni svet proti temu ugovarjal. Potemtakem najprej protest, potem pa sklep kljub temu protestu. Po ustavni odredbi v 74. čl., ki se glasi: »Gegen die vom Reichstag beschlossenen Gesetze steht dem Reichsrat der Einspruch zu« more državni svet samo proti storjenem sklepu, pa ne proti razpravljanju o zakonu ali spremembi ustave ugovarjati, kakor se ima to razumeti po nemškem besedilu. Ker po ustavi v spornih stvareh ni odredeno skupno posvetovanje Reichstaga in Reichsrata, kakor je to bilo v takih slučajih odredeno n. pr. za avstrijske in ogrske delegacije, in ker Reichsrat nima pravice, da prisostvuje sejam Reichstaga in pri tej priložnosti daje izraza svojemu nasprotnemu mnenju, nima Reichsrat priložnosti, da stavi svoj protest prej ko je načinjen sklep od strani Reichstaga. V čl. 33 stoji sicer: »Die Länder sind berechtigt in diese Sitzungen (sc. des Reichstages) Bevollmächtigte zu entsenden, die den Standpunkt ihrer Regierung zu dem Gegenstande der Verhandlung darlegen«, ali ta pravica velja po ustavi samo za opolnomočene odposlance posameznih dežel, pa ne za ustavnega zastopnika vseh dežel, in to je Reichsrat. Gornja dva citirana odstavka v čl. 74 in 76 sta vsekakor nejasno stilizirana. Da se stavita v sklad z določilom:

»Proti zakonom, ki jih je sklenil državni zbor, ima državni svet pravico ugovora« moral bi se odstavek v čl. 74. glasiti: »Hat der Reichstag das Gesetz mit Zweidrittelmehrheit beschlossen und der Reichsrat dagegen seinen Einspruch erhoben«, istotako odstavek v 76. členu: »Hat der Reichstag eine Verfassungsänderung beschlossen, der Reichsrat aber dagegen seinen Einspruch erhoben«. V tem smislu, po takšnem besedilu je g. Pitamic podal svoj prevod dotičnih odstavkov. Mislim, da je pogodil mnenje ustavodajalca.

Ni pravilno pisati, »da nahajamo pri starih Germanih slično navado kakor v stari grški državi Sparti, namreč da načelujeta državi dva kralja«, ker ta navada ni bila pri starih Germanih splošna, ampak samo pri Vandalih in Suebih, naseljenih v Španiji. (Vidi Dahn, Urg. d. germ. u. roman. Völker 1, p. 551 in 555.)

Ni pravilno pisati, »da nahajamo del realne unije kakor to trdi Pitamic na str. 135—136, ampak skupni državni posli, skupne institucije. Če bi res realna unija v tem obstojala, da je skupnost vladarja za več držav obvezna, potem ne bi mogla biti sklenjena realna unija med republikami. Ali niso Zedinjene države S. A., švicarski kantoni in zemlje (Länder) Nemške države v realni uniji? Zategadelj pa ni res, da je z »razpadom Avstro-ogrške monarhije izginil zadnji primer realne unije«, kakor to piše g. Pitamic na str. 137.

Švica in Zed. države S. A. nimajo »gornjega« in »spodnjega« doma, kakor to piše g. pisec na str. 151—152. V ustavi švice beremo v 71. čl.: »Unter Vorbehalt der Rechte des Volkes und der Kantone wird die oberste Gewalt des Bundes durch die Bundesversammlung ausgeübt, welche aus zwei Abteilungen besteht: A. aus dem Nationalrat (zastopnik skupnega naroda), B. aus dem Ständerat« (zastopnik kantonov). Ta dva doma sta enakovredna. Predsednik Narodnega sveta stopi v ospredje samo takrat, če se pri

volitvah, vršenju pomilostitve in sporih zaradi kompetence obadva sveta združita v svrhu skupnega razpravljanja; v tem slučaju ima predsednik Narodnega sveta v skupnem zborovanju predsedstvo. (Vidi čl. 92 šv. ustave.)

V Zedinj. državah S. A. (Unit. States of America) se deli kongres v: A. House of Representatives, ki zastopa narod, B. Senat, ki zastopa države. Tudi v Zedinj. drž. S. A. sta obadva doma enakopravna. Ako se imajo domu narodnih reprezentantov po § 7 predložiti vse zakonske osnove, ki se tičejo pobiranja državnih dohodkov, ima senat po čl. 3 ustave edini pravico sedeti v tožbah proti državnim uradnikom; pravico na obtožbo pa ima po čl. 2 edino dom reprezentantov. Niti na Angleškem ne poznajo za parlamentna doma naziva: »gornji« in »spodnji« dom, ampak House of Lords in House of Commons; niti besede over-house in under-house ne poznajo Angleži. Nemci so uvedli nazive »Oberhaus« in »Unterhaus«, in od njih so prevzeli neki Slaveni prevod teh besed za angleška dva zakonodajna doma.

Na str. 121 piše g. Pitamic, da predsednika v Združenih državah »voli ljudstvo, pa ne parlament«. Ne voli ga ljudstvo, ampak parlamenti poedinih zveznih držav (danes 49) po izvoljenih »elektorjih«. Vsaka država ima po svoji legislaturi izvoliti toliko volilnih mož, kolikor ima v kongresu (skupni parlament za vse države) senatorjev in poslancev v reprezentativnem domu. Ti volilni možje, »elektorji« imenovani, se imajo sestati v svoji državi in po listkih izvoliti dve osebi, od katerih vsaj ena ne sme pripadati isti državi kakor oni sami. (Daljni postopek vidi v čl. II., § 1 ustave Zjed. drž. S. A.)

Corrigendum. V prejšnjem članku se je pomotoma natiskalo, da se je Aristotelova atenska ustava našla leta 1921 namesto leta 1891.

(Dalje prih.)

Emilijan Lilek.

Lepa enodružinska hiša

3 sobe, kuhinja, velik vrt, v Zg. Hradinji, blizu glavne ceste, se proda za Din 50.000.—. Stanovanje takoj na razpolago. Naslov da Breznik, Celje, Dolgo polje 1.

Sprejemem

učenca

s predpisano šolsko izobrazbo, brez vsake oskrbe. Ivan Ravnikar, Celje.

Sprejmeta se

2 dijaka ali dijakinji

iz boljše rodbine na hrano in stanovanje v bližini gimnazije v Celju. Na razpolago inštrukcija in klavir. Stanovanje elegantno in zdravo. Naslov da uprava lista. 2 2

K domači hčerki dijakinji se sprejme v dobro oskrbo

dijakinja tovarišica.

Klavir na razpolago. Ceni, ponudbe na upravo lista pod šifro »Dijakinja«. 2-3

LOKAL

s stelažami za manufakturno ali špecerijsko trgovino se takoj odda. Na slov v upravi. 2-2

iz vseh rudnikov in najboljše vrste dobavlja in dostavlja najcenejše

Franjo Jošt, Celje, Aleksandrova ul. 4

Dva dijaka

se sprejme na stanovanje in hrano. Glasovir na razpolago. Naslov v upravi.

Okna in vrata

dobro ohranjena, poceni naprodaj. Celje, Kocenova ul. 8.

Pole za obračunavanje uslužbenkega davka se dobe v Zvezni tiskarni, Celje, Strassmayerjeva l.

Štefan Strašek, Celje

Kovaška ulica 1

prilaga veliko zalogo čevljev lastnega izdelka ter jamči za vsak par. Izvršuje najhitreje popravila ter daje tudi na obroke. Prodaja čevljev najbolj renomiranih tovarn.

Gramofoni in plošče

iz tovarne Edison Bell-Penkala Ltd. kakor tudi plošče »His Master's Voice« in »Columbia« katere vodi imenovana tovarna na zalogi, se dobijo proti gotovini in po zelo ugodnih obrokih pri

Goričar & Leskovšek, Celje

knjigarna in veletrgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi predmeti.

Delaj, nabiraj in hrani, varčevati se ne brani!

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri stavbeni in kreditni zadrugi z omejj. zavezo v Gaberju pri Celju

Varčuj v mladosti, da stradal ne boš v starosti!

LASTNI DOM

Obreduje hranilne vloge po **6 1/2 %**

Marljivost, treznost in varčnost so predpogoj pravnosti!

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše. Jamstvo za vloge nad 2.000.000 Din.

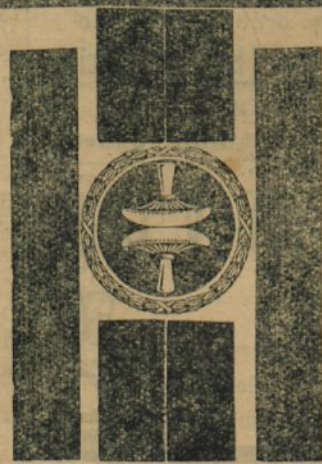
Pri naložbi vneska do 50 Din se dobi nabiralnik na dom.

Iz malega raste veliko!

Pisarna v Celju Prešernova ulica 6.

Moderne tiskovine

vseh vrst: knjige, lepake, letake, pisemske glave, kuverte, vabila i. dr. Vam nudi v okusni izvedbi in po zmerni ceni

Zvezna tiskarna v Celju